

גמרא:

והוינן בה: **מאי טעמא?** מהו טעם תקנת חכמים שהשליח יאמר "בפני נכתב ובפני נחתם"?

ומביאה הגמרא שני הסברים:

רבה אמר: לפי שאין בני חוץ לארץ בני ב-ב תורה, ואינם בקיאים בהלכה שצריך לכתוב את הגט לשמה של אשה זו בדוקא. והרי נאמר בתורה "וכתב לה ספר כריתות" [דברים פרק כד], ולמדים מזה לקמן [כ א], שצריך הבעל לכתוב את הגט לשמה של האשה המתגרשת הזאת. ולכן, כאשר השליח אומר "בפני נכתב ובפני נחתם", שואלים אותו הדיינים האם הגט נכתב לשמה,⁽⁷⁾ והוא עונה: כן!

ורבא אמר: לפי שאין שיירות דרכים מצויות מחוץ לארץ ישראל, ובמידה והבעל יערער על גט זה ויאמר: לא אני כתבתי, אלא מזויף הוא — לא יהיו עדים משם מצויין כאן, שיוכלו להכיר את חתימות

מובא בשם רבנו תם שעכו, חציה היא מארץ ישראל, וחציה השני מחוץ לארץ, ומכל מקום גם המביא גט מחציה הדרומי, השייך לארץ ישראל, צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם לדעת רבי יהודה, מאחר והיא נמצאת בסוף הגבול, ומרוחקת ממרכז הישוב היהודי, בו שוכנות הישיבות ומצויים בו בתי הדינים].

ומסיימת המשנה:

שליח המביא גט ממקום למקום בארץ ישראל, אינו צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם מאחר ובארץ ישראל כולם בקיאים לשמה ואף מצויות שיירות העוברות ממקום למקום.

לפיכך, אם יש עליו עוררים — כלומר שהבעל מערער עליו וטוען שהוא מזויף — יתקיים הגט בחותמיו, היינו שהעדים שחתמו יבואו ויאשרו שזוהי חתימת ידם, או שיבואו אחרים המכירים את חתימתם ויזהו אותה.⁽⁶⁾

ברם, אם אין כל ערעור מסתמא הגט כשר, ומטעם שנתבאר.

ב). וראה בקצות החשן (סימן מו סעיף קטן ח), שהביא את השיטות בזה. אולם שם בסעיף קטן י הביא את לשון התוספתא במסכתנו (פרק א הלכה ה-ו) שמפורש בה שמועיל גם קיום זה של השוואת הכתב, כנגד ערעור הבעל. וראה עוד בנתיבות המשפט (שם סעיף קטן ה) ובספר חזון יחזקאל על התוספתא, מה שפירשו בזה.

7. עיין בפני יהושע, שבדוקא נקט רש"י לשון זה ששואלים את השליח, לומר שהתקנה על בני ארץ ישראל היא, לברר היטב עם השליח, אם

6. ויש דרך נוספת לקיים שטר. והיא שיכולים הדיינים להשוות חתימות אלו לכתב יד אחר עדים אלו, שנמצא ברשות הדיינים והוזכר בשלחן ערוך חשן משפט סימן מו סעיף ז. והטעם שרש"י נמנע כאן מלהזכירו, יש אחרונים שפירשו זאת משום שהוא סובר כשיטת רב שרירא גאון (המובאת בטור (חו"מ סט) ש"קיום" זה הוא מדרבנן. ולפיכך, אינו מועיל במקום שצריך קיום מן התורה. וכאן שהבעל מערער צריך לקיים את הגט מדאורייתא וכמו שפסק הרמב"ם (בפרק ז מהלכות גירושין הלכה